

FOGALMAK

antigén: mindazon struktúrák, amelyek az immunrendszer számára jelként szolgálnak (tolerancia, vagy immunválasz)

apoptózis: programozott sejthalál. A sejt „belülről” indul bomlásnak, anyagai nem kerülnek a környező szövetek közé, így nem vált ki gyulladási folyamatokat.

antitest: (ellenanyag) olyan fehérjék (immunglobulinok), amelyek az idegen anyagok megsemmisítésében vesznek részt, megjelölik vagy kicsapják azokat (koaguláció)

celluláris immunválasz:

Sejthez kötött. A részt vevő sejtek közvetlen kapcsolatán alapszik. Lehet természetes (NK sejtek) vagy adaptív (T-sejtek)

citokinek: főleg az immunrendszer sejtjei által termelt, kisméretű molekulák, amelyek különféle sejtek membránjához kötődve fejtik ki hatásukat.

effektor sejt: végrehajtó sejt, az idegen Ag hatástalanítását végzi.

endogén antigén:

Belső eredetű.

Az adott szervezetből v. sejtéből származó antigén. Ez lehet a szervezet saját antigénje, vagy a sejtbe bejutott kórokozó antigénje, illetve tumor antigén.

exogén antigén:

A környezetből felvett és feldolgozott antigén. A fagocita sejtek által feldolgozott antigének.

HEV: magas endothel sejtek. A limfoid szövetek venuláinak sajátos sejtjei, melyek között a limfociták át tudnak kúszni az erekből a nyirokszövetbe.

humorális immunválasz:

Oldatban lévő molekulák segítségével jön létre. Természetes (komplementrendszer) és adaptív (Ig-k) formája is van.

immunogén: olyan antigének, amelyek immunválaszt váltanak ki

interferonok: különböző sejtek által termelt, antivirális hatást kifejtő, immunválaszt szabályzó glikoproteidok (pl. T_H és NK sejtek, valamint vírusfertőzött sejtek termelik). Gátolják a fertőzött sejtek közelében lévő sejtekben a vírus szaporodását.

koreceptor: olyan sejtfelszíni receptor, ami az Ag felismerő receptor működését megerősíti, lehetővé teszi. Fő szerepe az immunválasz megerősítésében van, „biztonsági” mechanizmus, ami csökkenti a téves válasz lehetőségét

limfoid szövetek: test szerte előforduló speciális nyirokszövetek, amelyek a bőrrel, nyálkahártyákkal, bélel, légző rendszerrel állnak kapcsolatban. Ezeken a helyeken zajlik a specifikus immunválasz.

leukocita: fehérvérsejt

memória sejt: olyan differenciálódott limfociták, amelyek évekig vagy egész életünk során a keringési rendszerben maradnak, és újabb Ag behatoláskor gyors adaptív választ biztosítanak.

MHC: fő szöveti összeférhetőségi komplex

HLA: az emberi MHC elnevezése

MPS: mononukleárisfagocitózis rendszer

a falósejteket foglalja magába, a kötő- és hámszöveti sejteket nem sorolják ide, mert nem képesek fagocitózisra

Nekrózis: a sejt pusztulása külső hatásra. A sejt szétesik és anyagai a környező szövetek közé kerülnek, amelyek gyulladást idéznek elő (pl. fertőzés, égés)

Opszonizáció: az antigén ellenanyaggal és/vagy komplement-komponensekkel való jelölése, ami növeli a fagocita sejtek működésének hatékonyságát.

RES :reticuloendothelialissystem

retikuláris kötőszövet, amely a lép, nyirokcsomók szöve, kívülről borítja a hajszálereket és sejtjei fagocitasejtekké alakulhatnak.

endothel szövet, az erek belsejét alkotó laphám, átengedi a falósejteket

Tolerancia: az immunrendszer felismeri az Ag-t, sajátként azonosítja, és nem váltódik ki válaszreakció